



УХВАЛА
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про закриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Рябчука Андрія Анатолійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 1 частини першої, частини другої статті 303 Кримінального процесуального кодексу України

м. К и ї в
17 липня 2019 року
№ 16-уп(II)/2019

Справа № 3-68/2019(1495/19)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі суддів:

Тулицького Олександра Миколайовича – головуючого,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Запорожця Михайла Петровича – доповідача,
Касмініна Олександра Володимировича,
Лемака Василя Васильовича,
Мойсика Володимира Романовича,
Первомайського Олега Олексійовича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційною скаргою Рябчука Андрія Анатолійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 1 частини першої, частини другої статті 303 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Рябчук Андрій Анатолійович звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) положень пункту 1 частини першої, частини другої статті 303 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс). Положеннями вказаної статті Кодексу передбачено таке:

„1. На досудовому провадженні можуть бути оскаржені такі рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора:

1) бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, у не поверненні тимчасово вилученого майна згідно з вимогами статті 169 цього Кодексу, а також у нездійсненні інших процесуальних дій, які він зобов'язаний вчинити у визначений цим Кодексом строк, – заявником, потерпілим, його представником чи законним представником, підозрюваним, його захисником чи законним представником, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, володільцем тимчасово вилученого майна, іншою особою, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування“ (пункт 1 частини першої);

– „2. Скарги на інші рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора не розглядаються під час досудового розслідування і можуть бути предметом розгляду під час підготовчого провадження у суді згідно з правилами статей 314–316 цього Кодексу“ (частина друга).

Як вбачається зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів, 16 лютого 2018 року до Деснянського управління поліції ГУНП у місті Києві надійшло звернення Рябчук І.М. стосовно того, що Рябчук А.А. подав до Деснянського районного суду міста Києва завідомо підроблені документи, тобто вчинив дії, спрямовані на заволодіння майном Рябчук І.М.,

маючи на меті завдати їй майнової шкоди в особливо великих розмірах. У зв'язку з цим 17 лютого 2018 року до Єдиного реєстру досудових розслідувань були внесені відповідні відомості про вчинення кримінального правопорушення за частиною третьою статті 15 та частиною четвертою статті 190 Кримінального кодексу України.

Заперечуючи підробку документів, автор клопотання ініціював проведення необхідних експертиз, з висновків яких вбачається справжність поданих ним до суду документів. Зважаючи на це, Рябчук А.А. звернувся до Київської місцевої прокуратури № 3 з клопотанням про закриття кримінального провадження у зв'язку з відсутністю події та складу кримінального правопорушення. Однак у задоволенні клопотання Рябчуку А.А. було відмовлено на підставі того, що він не є стороною кримінального провадження, а отже, не наділений правом заявляти клопотання у вказаному кримінальному провадженні в порядку статті 220 Кодексу (лист Київської місцевої прокуратури № 3 від 26 вересня 2018 року № 1-18-3-1539).

Автор клопотання звернувся до Деснянського районного суду міста Києва зі скаргою, в якій просив визнати незаконною бездіяльність прокурора Київської місцевої прокуратури № 3 та зобов'язати цю прокуратуру винести постанову про закриття кримінального провадження у зв'язку з відсутністю події та складу кримінального правопорушення.

Слідчий суддя вказаного суду ухвалою від 3 жовтня 2018 року у відкритті провадження за скаргою Рябчука А.А. відмовив з тих підстав, що пунктом 1 частини першої статті 303 Кодексу не передбачено можливості оскарження бездіяльності прокурора, яка полягає у відмові закрити кримінальне провадження у зв'язку з відсутністю події та складу кримінального правопорушення. У цій же ухвалі вказано, що відповідно до частини другої статті 303 Кодексу скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, які не зазначені в частині першій статті 303 Кодексу, не розглядаються під час досудового розслідування і можуть бути предметом розгляду під час підготовчого провадження у суді.

Київський апеляційний суд ухвалою від 7 листопада 2018 року апеляційну скаргу Рябчука А.А. залишив без задоволення.

На думку автора клопотання, внаслідок застосування судами оспорюваних положень статті 303 Кодексу обмежено його права та законні інтереси під час досудового розслідування, позбавлено права на оскарження в судовому порядку „бездіяльності прокурора, яка полягає у незакритті кримінального провадження“, порушено гарантовані Конституцією України права на повагу до його гідності (стаття 28), на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади (стаття 55), на захист (стаття 63), а також право на справедливий судовий розгляд, закріплене статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція).

2. У процесі розгляду справи Другий сенат Конституційного Суду України дійшов висновку, що конституційне провадження у справі підлягає закриттю з огляду на таке.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначається, зокрема, обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону; конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (пункт 6 частини другої статті 55, абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Рябчук А.А., стверджуючи про невідповідність статтям 3, 8, 9, 22, 28, 55, 62, 63, 64, 124, 129 Конституції України положень пункту 1 частини першої, частини другої статті 303 Кодексу, не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу, а обмежився цитуванням положень Основного Закону України, Кодексу, Конвенції, Закону України „Про

виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини“, юридичних позицій Конституційного Суду України та наведенням практики Європейського суду з прав людини. Однак наведення лише змісту положень законів, інших нормативно-правових актів, рішень Європейського суду з прав людини, цитування приписів Конституції України, а також юридичних позицій Конституційного Суду України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (Ухвала Конституційного Суду України від 21 грудня 2017 року № 13-у/2017; ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Автор клопотання також зазначає, що застосування положень пункту 1 частини першої, частини другої статті 303 Кодексу порушує право на справедливий судовий розгляд, закріплене статтею 6 Конвенції. Однак до компетенції Конституційного Суду України не віднесено питання контролю відповідності положень нормативно-правових актів України міжнародним договорам, ратифікованим у визначеному законом порядку (ухвали Конституційного Суду України від 19 червня 2007 року № 31-у/2007, від 27 грудня 2011 року № 67-у/2011).

Другий сенат Конституційного Суду України також зазначає, що, обґрунтовуючи невідповідність Конституції України оспорюваних положень статті 303 Кодексу, Рябчук А.А. зауважує, що, на його думку, „посилання судів на положення частини другої статті 303 Кодексу є безпідставними“, а „положення пункту 1 частини першої та частини другої статті 303 Кодексу застосовані Деснянським районним судом міста Києва та Київським апеляційним судом таким чином, що дані положення не передбачають можливості самостійного оскарження бездіяльності прокурора“. Проте питання застосування судами законів України не належить до повноважень Конституційного Суду України, на чому він неодноразово наголошував та зазначав, що правозастосовна діяльність, яка полягає в індивідуалізації

правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам, є складовою правозастосування і не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали Конституційного Суду України від 3 липня 2014 року № 73-у/2014, від 24 лютого 2016 року № 14-у/2016, Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України від 26 червня 2018 року № 23-у(II)/2018).

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Відповідно до частини четвертої статті 63 Закону України „Про Конституційний Суд України“ сенат Конституційного Суду України закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави для відмови у відкритті конституційного провадження, передбачені статтею 62 цього закону.

Отже, конституційне провадження у цій справі підлягає закриттю.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 62, 63, 65, 67, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 48, § 55 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

у х в а л и в:

1. Закрити конституційне провадження у справі за конституційною скаргою Рябчука А.А. щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 1 частини першої, частини другої статті 303 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4

статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.



**ДРУГИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**